

B.M.Aitbayeva

Learning efficiency to professional Kazakh language on levels

In this article the author comprehensively opens questions of training in the Kazakh language in the specialty by means of application of various methods, types of works. And also shows efficiency application of terms, texts for increase of interests being trained. The purpose of training in a vernacular is formation and development of communicative competence of future expert. The expert has to own skills and abilities in relation to the sphere of professional communication, to study characteristic ways and methods of selection of a language material in compliance types of speech communication.

References

- 1 Kadasheva K. *Kazakhskiy language: effective methods of training*, Almaty: Mektep, 2000.
- 2 Orazbayeva F. *Teoriya language relation and technique*, Almaty: Atamura, 2001.
- 3 Pirimbetov T.T. *Metodicheskiye of the recommendation about the Kazakh language*, Karaganda: Sanat, 1993.
- 4 Kolker Ya.M. *Prakticheskaya technique of training in a foreign language. Manual*, Moscow: Shol, 2000.
- 5 Masyko E.A. *Reference book of the teacher of a foreign language*, Moscow: High school, 1999.

UDC 811.512.122:378.096.

Erol Barin

*Gazi Üniversitesi (E-mail: r_zhanat@mail.ru)***Yabancılarla türkçe öğretiminde motivasyonun önemi**

Gelişim ve öğrenme psikolojisinin de temel kavramlarından biri olan motivasyon, bireyin öğrenmeye istekli hâle gelmesidir, diye tanımlanabilir. Motivasyon, insanı harekete geçirmek olarak da tanımlanabilir. Biz bunu «istekli olarak harekete geçmek» diye tanımlıyoruz. Eğitimde bireyi istekli hâle getirmek diye adlandıracağımız motivasyonun yabancılarla Türkçe öğretimindeki önemi yadsınamaz. Yabancılarla Türkçe öğretiminde motivasyon için dersi eğlenceli hâle getirmek şarttır. Aksi takdirde ders angaryaya dönüşür ve öğrencilerin motivasyonu kaybolur. Yabancı birinin sizin dilinizi hangi sebeple öğrenmek istediği kadar sizin ona yaklaşımınız, dersi çekici ve ilginç hâle getirmeniz de öğrencinin dersten soğumaması açısından önem taşımaktadır. Çünkü, yabancı dil öğrenenler, dil öğrenmeye başladıklarında hedef dile karşı önlerinde setler oluşturmaya başlarlar. Bu psikolojiyi yok etmek için öğrenciler iyi motive edilmelidir. Öğrencilerin yaşı, cinsiyeti ve ilgi alanlarının her biri aralarında farklılıklar oluşturur. Öğrencilerin birbirleriyle rekabeti yerine kendini geliştirmesine yönelik bir eğitim anlayışı olmalıdır. Bunun için öğretimde temel ilkelere biri olan «bireysel farklılıkları dikkate alma» ilkesine dikkat etmek gerekir. Burada öğretim elemanının rolünün önemi artmaktadır. Öğretim elemanının davranışları ve öğrenciye yaklaşım tarzı, yabancı öğrencilerin Türkçeye olan ilgisini olumlu veya olumsuz yönde etkilemektedir.

Anahtar Kelimeler: Yabancılar, Türkçe öğretimi, motivasyon.

Gelişim ve öğrenme psikolojisinin de temel kavramlarından biri olan motivasyon diğer adıyla güdülenme, bireyin öğrenmeye istekli hâle gelmesidir, diye tanımlanabilir. Motivasyon, insanı harekete geçirmek olarak da tanımlanabilir. Türkçe Sözlük'te güdülenme, «Canlıda işe ya da öğrenmeye geçme isteği.» şeklinde tanımlanmaktadır. Biz bunu «istekli olarak harekete geçmek» diye tanımlıyoruz.

«Motivasyon» kavramı tam olarak; bir işe başlama, o işi devam ettirme ve istenen hedefe varma eylemlerinin bütünüdür. Miller ve Dollard'ın belirttiği gibi insan öğrenmek için önce istemeli, sonra dikkat etmeli ve son olarak da kendisini hedefine ulaştıracak bir şeyler yapmalıdır. Motivasyon, isteme ile başlamaktadır [1; 72]. Motivasyon için öncelikle ortada bir ihtiyaç olması gerekir. Bu ihtiyaç, bireyi harekete geçirmek için önce onu uyarmalıdır. Daha sonra bu uyarılma hâli bireyi harekete geçirmelidir. Birey bu hareketlerinin sonunda isteği doğrultusunda belli bir doyuma ulaşmalıdır.

Eğitimde bireyi istekli hâle getirmek diye adlandıracağımız motivasyonun yabancılarla Türkçe öğretimi sürecindeki önemi yadsınamaz. Motivasyon, içsel ve dışsal olarak iki boyutta değerlendirilmektedir [2; 310].

Sonuçta her ikisi de organizmanın bir davranışı gerçekleştirme sürecindeki kararlılığı hedeflemektedir. Ancak organizmayı harekete geçiren gücün kaynağından dolayı farklılaşmaktadır. İç motivasyonda organizmayı güdüleyen öge organizmanın kendisi iken, dış motivasyonda organizma dışı öğelerin etkisi söz konusudur.

Öğrenci üzerinde dışarıdan en fazla nüfuza sahip etken ise öğretmendir. Bu sebeple, öğretmenin yabancılara Türkçe öğretiminde motivasyon için dersi eğlenceli hâle getirmesi şarttır. Aksi takdirde ders angaryaya dönüşür ve öğrencilerin motivasyonu kaybolur. Yabancılara Türkçe öğretiminde motivasyonu sağlamak çok önemlidir. Yabancı birinin sizin dilinizi hangi sebeple öğrenmek istediği kadar sizin ona yaklaşımınız, dersi çekici ve ilginç hâle getirmeniz de öğrencinin dersten soğumaması açısından önem taşımaktadır. Burada öğretim elemanın rolü ön plana çıkmaktadır. Öğretim elemanının davranışları ve öğrenciye yaklaşım tarzı, yabancı öğrencilerin Türkçeye olan ilgisini olumlu veya olumsuz yönde etkilemektedir. Öğrencinin yabancı dile ve onun kültürüne karşı olumlu tutum geliştirmesini sağlayacak, yabancı dili öğrenmesini teşvik edecek ve bu dili edinmede başarısını artıracak söz ve fiilleriyle öğretmen öğrenciyi motive etmelidir [3; 365]. Öğrencinin öğretim elemanını benimsemesi, itici bulmaması çok önemlidir.

Yabancı dil öğrenenler, dil öğrenmeye başladıklarında hedef dile karşı önlerinde setler oluşturmaya başlarlar. Belirli bir zaman dilimi içinde de ezberleme ve anlatma zorluklarından dolayı hedef dili öğrenemeyeceklerini düşünmeye başlarlar. «Yabancı dil öğrenimi, kişinin ana dili dışında başka bir dil ve kültürle tanışması demektir. Her insan yabancı dil öğrenirken ilk önce kendine psikolojik bir duvar örer ve zaman zaman da bu yeni dili öğrenemeyeceğini düşünür. Bu yüzden, yabancı dil öğretilirken her tür sıkıcılık ve zorluktan uzak durulmalıdır» [4; 20]. Çünkü, öğrenciler tarafından yabancı dile karşı geliştirilen bu ön yargılar dil öğretiminde motivasyonun düşmesine sebep olmaktadır [5; 128]. Düşük motivasyon da dil öğreniminin önündeki en büyük engeldir.

Yabancı öğrenciler Türkçeyi iyi öğrenemiyorlarsa bunun başlıca sebeplerinden biri derse ve konuya ilgi duymamalarıdır. Öğretmenin yapacağı ilk iş, öğrencide en önemli güç olan ilgiyi temin etmektir. Yabancı dil öğrenen birinin beklenen davranışı sergileyebilmesi için yeterli düzeyde motive edilmesi gerekir. Motive etmede başarılı olamayan bir öğretim anlayışı, dil öğrenen kişide konulara odaklanma bakımından sorunlar ortaya çıkaracaktır. Bunun sonucunda ise kişi kendini bir bütün olarak yapması gereken etkinliklere değil de konu dışı etkinliklere taşıyabilecektir.

Doğru motivasyon, öğrenende şu değişikliklere yol açacaktır:

- İlgi duyma ve dikkat etmede süreklilik.
- Davranışların yapılması için çaba gösterme ve gerekli zaman harcamaya isteklilik.
- Konu üzerinde odaklaşabilme için kendini verme ve güçlüklerle karşılaştığında istenilen

davranıştan vazgeçme, sonuca gitmede ısrarlı olma ve kararlılık.

Sınıf ortamında öğrenme-öğretme süreci içinde yukarıda belirtilen davranışları yapabilen öğrenci yüksek derecede motive edilmiş demektir.

«Söylersen unuturum,

Öğretirsen hatırlarım,

Yaparsam (işin içine beni katarsan) unutmam.»

sözü, yabancı dil öğretiminin nasıl gerçekleştirilmesi gerektiği konusunda bize önemli ip uçları vermektedir. Öğrencinin istekli olarak katılmadığı bir dil öğretimi kesinlikle başarıya ulaşamaz. Burada motivasyonun ne denli önemli olduğu açıktır.

Motivasyon, öğrencilerin yabancı dil öğrenirken farklı stratejilerden yararlanma sıklığını, hedef dili kullanma süresini, hedef dili kullananlarla iletişim kurma sıklığını doğrudan etkilemektedir [6; 12]. Öğrenciyi ilk dersten itibaren konuşmaya teşvik edici bir yöntemle işe başlanması şarttır. Çünkü yabancı dilde konuşmaya başlamak öğretim sürecinde en önemli motivasyondur. Öğrencilerin konuşması, sohbet etmesi, televizyon ve video izlemesi, tartışması, kitap okuması, kaset dinlemesi ve yorumlarda bulunması sözlü ifadeyi geliştirmeye yöneliktir. Çeşitli araştırmalarda dili ilk kez kullanmaya başlayanların, öğretmenlerini taklit ederek sesleri doğru ve anlamlı bir şekilde telaffuz etmeye başladıklarında daha sonraki öğrenmeler için de motivasyonlarının arttığı belirtilmektedir [1; 73]. Dil ve kültür birbirinden ayrılmaz bir bütündür. Bütün diller ancak kendi kültürü bağlamında anlamlı bir hâl alır. Dil kültürün nasıl göstergesi durumunda ise kültür de dilin anahtarıdır; dil ve kültür birbirinden ayrı düşünülemez. Her gün derse başlamadan önce gelenek, görenek ve gündelik yaşam biçimlerimiz üstüne bir sohbet havası içerisinde çeşitli bilgiler sunmak, ülkemizi yabancı öğrencilere tanıtmaya açısından yararlı olacağı gibi, dil öğrenimi için de motivasyon verici olacaktır. Zaten dil öğretimi, kültür öğretimi demektir.

Ders sırasında öğrenciye adıyla seslenmek önemlidir. Öğrencide özgüven duygusunun oluşması için ona adıyla seslenmek şarttır. Öğrencinin kendine güvenmesi ve içinde bulunduğu süreçte başarılı olacağına inanması gerekmektedir; bu yüzden ona yardımcı olunmalı, yol gösterilmelidir. Özgüven, öğrencinin hedef dilde hemen iletişime geçmesi için çok önemlidir. Bunu sağlayabilmek için de yaratıcı drama etkinliklerinden yararlanmak gerekir. Bu etkinliklerde öğrenciler kendilerini tanır ve kendilerine güvenir, bireysel farklılıklara saygı duyar, yaratıcılıklarını geliştirir, eleştirel düşünme yeteneği kazanır [7; 100].

Öğrenme, öğrencinin gerek o anki gerekse geçmiş yaşantılarına dönük olmalıdır. Böylece öğrenme kalıcı hâle gelebilir. Öğrencilerin istedikleri konularda rahatça kendini ifade etmeleri sağlanmalıdır. Bu da sınıfta rahat bir ortam oluşturmakla mümkündür. Öğrencilerin hem birbiriyle hem de öğretim elemanı ile empati kurmasına dayalı eğlenceli bir sınıf ortamının oluşturulması motivasyonu en üst düzeye çıkaracaktır. Yabancılara Türkçe öğretilecek sınıfların 8–16 kişilik ve U biçiminde olması, hem öğrencilerin birbirlerini yüz yüze görmesi hem her öğrencinin öğretim elemanını rahatlıkla görmesi hem de öğrencilerin her an etkin olabilmeleri açısından şarttır. Çünkü dil, iletişimin temelidir. Kişilerin mimikleri ve kelimeleri seslendirirken takındıkları tavırlar dil öğretiminde önemlidir. Bunların hepsi motivasyonun üst düzeye çıkması için gereklidir.

Öğrencilerin birbirleriyle rekabeti yerine her öğrencinin kendini geliştirmesine yönelik bir eğitim anlayışı olmalıdır. Bunun için öğretimde temel ilkelerden biri olan «bireysel farklılıkları dikkate alma» ilkesine dikkat etmek gerekir. Öğrencilerin yaşı, cinsiyeti ve ilgi alanlarının her biri aralarında fark oluşturur. Orta yaşlı bir ev hanımıyla üniversitede okumak için Türkiye'ye gelen 18 yaşındaki bir öğrencinin ilgi alanı elbette aynı değildir. Ortak yönleri Türkçeyi bilmemeleri olan öğrenci öbeğinin öğretim sırasında her konuyu aynı ölçüde öğrenmesini de bekleyemeyiz. Dolayısıyla, sınıf içinde öğrenciler arasında oluşan farklılıkları dikkate almak ve hem sınıf içi hem de sınıf dışı uygulamalarda bunu göz önüne almak gerekir. Her öğrencinin eksik olduğu konulara yönelik ayrı ayrı ödevler verilmelidir. Öğrencinin üzerindeki psikolojik baskı en aza indirilmelidir. Öğrenciler yarıştırmaktan çok istekli hâle getirilmelidir. Verilecek ödevler, öğrencinin yaşı, ilgi alanı ve Türkçeyi öğrenme düzeyine uygun olmalıdır. Eğer ödev çok kolay ise, öğrenci sıkılabilir ve motive olamaz. Öğrencinin yeteneklerinin üzerinde bir zorluk düzeyi ise, öğrencinin hem ödevi yapamamasına hem de dil öğrenmeye karşı olumsuz tavır takınmasına sebep olur. Öğrenciler arasındaki bireysel farklılıklar dikkate alındığı ölçüde motivasyonu en üst düzeye çıkarmak mümkün olabilir.

Öğretim sırasında gerektiği ölçüde pekiştireç ve geri bildirim kullanılmalıdır. Yabancı öğrenci, yaşı ne olursa olsun Türkçeyi yazılı ve sözlü olarak doğru kullandığında öğretim elemanın söyleyeceği güzel bir söz (afetin, teşekkür ederim vb.) öğrencinin motivasyonunu üst düzeye çıkarır. Öğrencilere, kelimelerin farklı bağlamlarda farklı anlamlar taşıyabileceği öğretilmeli; bir durumu ifade etmenin birkaç şekli olabileceği için tek karşılık aranmamalıdır. Öğrencilerin yaptığı küçük hatalar görmezlikten gelinmemeli; aynı zamanda yanlış yapmaktan da korkmamaları sağlanmalıdır; çünkü yanlışlar öğrenilen dilin test edildiğini, kullanıldığını gösteren bir kanıttır. Başlangıç seviyesindeki bir öğrenci için küçük gözükten hataların anında düzeltilmezse ileride sorun yaratabileceği akıldan çıkarılmamalıdır. Öğretim elemanı, öğrenciye onun kendine ve yaptıklarına değer verdiğini her zaman hissettirmelidir. Böyle yapıldığı takdirde öğrenci yanlış yapmaktan korkmadan dilin doğru kullanımını öğrenmeye başlar.

Öğretime başlamadan önce ihtiyaç analizi yapılmalıdır. İhtiyaç analizi, öğrencinin dili neden öğrenmek istediği ve nerede, nasıl kullanacağını belirlemesidir. Öğrencinin ihtiyacının öncelikle konuşma mı yazma mı olduğu, dili öğrenebilmek için ne kadar süre ayırdığı derse başlamadan önce bilinmelidir. Öncelikle bu bilgilerin sağlıklı bir biçimde ölçülebileceği bir anket hazırlanmalıdır. Öğrencilerden alınacak bu bilgilerin ışığında gruplandırmalar yapılmalı ve öğretimde izlenecek yol belirlenmelidir. Öğrencinin ihtiyaçları doğrultusunda hazırlanan dil öğretim materyalleri uygulamaya konduğunda amaç unutulmamalıdır. Öğrenci ve onun seçimlerinin ön planda olması, işlenecek ders içeriğine ve ilgi alanlarına göre öğrencinin de sınıfa materyal getirmesi teşvik edilmelidir. Türkçe öğrenen yabancı öğrenciler, dikkatlerini çeken bir haberi sınıfa getirip gündem oluşturabilir, okudukları bir kitabı veya izledikleri bir filmi anlatabilir, bunlarla ilgili tartışma ortamı oluşturabilirler. Böylece, kendini Türkçenin içinde bulup ihtiyaçları ve isteklerinin göz önüne alındığını hisseden öğrencinin motivasyonunun artması kaçınılmaz hâle gelecektir.

Herhangi bir dil öğretme yöntemine bağlı kalınan dil öğretim kurumlarında öğrencilere ihtiyaç analizi yapılmadan herkes için bir tek yol izlenmektedir. Kaldı ki, yukarıda sorulan sorular bile yetersizdir. Bu sorular öğrencileri bir grup olarak ele almaktadır. Halbuki, soruların öğrencilerin bireysel dil öğrenme ihtiyaçlarını ve öğrenme stratejilerini de içermesi gerekir [8; 14]. Anketten sonra öğrencilerle yüz yüze görüşmek ve onların dil öğrenmeye başlamadan önce kendilerine şu soruları da sordurtmak gerekir:

- Tamamen ne öğrenmek istiyorum ve nasıl öğrenebilirim?
- Dili nasıl kullanırım?
- Dil hakkında bir şeyler mi öğrenmek istiyorum yoksa dili kullanmayı mı öğrenmek istiyorum? Dil bilgisini öğrenmek mi benim için önemli yoksa konuşmak mı?
- Sınıf içi ve dışında neler yapabilirim?
- Dil öğrenmeye ayracağım zaman diliminde başka bir şey yapsam daha mı iyi olur?

Bu son soruya verilen cevap «evet» ise o öğrenciye dil öğretmeye çalışmak beyhude bir çabadır. Çünkü, dil öğrenmede bir amaç yoksa yapılanlar çok anlamlı olmaz. Öğrencinin Türkçeyi nerede ve hangi amaçla kullanacağını belirlemesi ve bu yolla kendini motive etmesi gerekmektedir.

Ders öğretmen merkezli değil, öğrenci merkezli olmalı ve öğrenciler etkin hâle getirilmelidir. Bunu gerçekleştirirken görme ve işitmeye dayalı araçlardan da azami ölçüde istifade etmek gerekir. Teknolojik gelişmelere açık olmayan, çeşitli materyallerle zenginleştirilmeyen derslerde motivasyonun düşük olması kaçınılmazdır [9; 52]. Bu sebeple özellikle yabancılara Türkçe öğretirken;

- kısa filmler;
- reklam filmleri;
- Türk kültürünü yansıtan belgeseller veya konulu filmler;
- Türk kültürünü yansıtan şarkı ve türküler gibi görme ve işitmeye dayalı malzemelerden yararlanmak gerekir. Elbette bunların dışında kelime türetme, bulmaca, tekerleme ile değişik eğitici oyunlardan da istifade etmek gerekmektedir.

Maurice bu konuda birkaç öneride bulunuyor:

- Derse bilmece sorarak başlayın.
- Tekerlemeleri kullanın.
- İkili çalışmalar düzenleyin.
- Sınıf içi yarışmalar düzenleyin (kelime türetme oyunu vb.).
- Komedi unsuru taşıyan kaset ve videoları derste kullanın.
- Çizgi film ve karikatürleri kullanın.
- Öğrencilere skeçler hazırlatın ve sınıfta oynatın.

Öğrenci merkezli yaklaşıma göre öğrenciyi sürece katıcı etkinlikler geliştirilmeli ve ona baş rol verilmelidir. Durum ya da yönerge verildikten sonra öğrencinin üretmesine imkân tanınmalıdır. Öğrenci merkezli bir yaklaşım benimsendiğinde öğrenciler sadece sınıf içinde öğrenmemekte, sınıf dışında da kendi kendine öğrenme sürecini devam ettirmektedir. Bu yüzden, Türkçe öğrenen yabancı öğrenciler, Türkçe gazete ve dergilerden yararlanabilmeli, kitaplar okuyabilmeli, evindeki eşyaların üzerine Türkçe adlarını yazmalı, fırsat buldukça Türkçe yayın yapan radyo dinlemeli, televizyon izlemelidir. Türkçe öğrenme açısından belli düzeye gelen öğrencilerin özellikle işitme engelliler için hazırlanan alt yazılı televizyon haber programını önceleri anlamasalar bile takip etmeleri sağlanmalıdır. Öğrenci, derste yaptığı çalışmalarını evde devam ettirebilecek, kendini öğrendiği dil açısından geliştirebilecek düzeye getirilmeli; yani öğrenciler öğrenmeyi öğrenmelidir. Böylece öğrenmenin sadece sınıfta öğretmen sayesinde gerçekleşmediğini ve öğrenmenin bir hayat boyu süreceğini fark eden öğrenci, sınıf ortamında alacağı bilgilerin ve yapacağı uygulamaların onun öğrenme biçimi ve hızını belirleyeceğini bilerek sınıf ortamına gelir ve bu durum da öğrencinin kendini olumlu olarak motive etmesine yardımcı olur.

Yabancılara Türkçe öğretimi sırasında en çok dikkat edilmesi gereken konulardan biri de her öğrenciye eşit oranda söz verilmesi ve etkinliklere herkesin katılımının sağlanmasıdır. Aksi takdirde kendine yeterince söz hakkı tanınmayan öğrencilerin edilgen olmasını ve derse motive olamamalarını engellemek mümkün olmaz.

Motivasyonu üst düzeyde tutmanın en önemli aracı ise, öğrenende dikkat süresinin uzatılmasıdır. İnsanın bir konu üzerinde en fazla yirmi dakika yoğunlaşabildiği söylenmektedir. Bu da doğal olarak derslerin niçin daha uzun süreli planlandığının sorgulanmasını gündeme getirmektedir. Oysa, insanların ilgi duydukları bir kitabı âdeta soluk almaksızın okumaları, zevk aldıkları bir filmi ne kadar uzun olsa da ara vermeden seyretmeleri, bize dikkat süresinin motivasyona bağlı olduğunu gösterir. Dil öğretim ortamında yani ders sürecinde öğrencinin öğrenmeye karşı ilgisinin üst düzeye çıkarılması, kendine uygun öğretim hedeflerini belirlemesi, sınıf içi ve dışı etkinliklerle bir sonraki dersi ipe çeker hâle gelmesinin sağlanması, dikkat süresinin de uzamasına yardımcı olacaktır. Öğretmen için önemli görevlerden biri de öğrencinin öğretim ortamının unsurlarıyla etkileşim içerisinde olabilmesine yardımcı olmaktır.

Sonuç olarak diyebiliriz ki, yabancılarla Türkçenin öğretimi sırasında öğrencilerde dil öğrenmeye karşı merak uyandırma, onları yaptıkları işin önemli ve değerli olduğuna inandırma, dil öğrenme sürecinden öğrencilerin zevk almasını sağlama ve ders sırasında dikkat sürelerini en üst düzeye çıkarma, ancak onları iyi motive edebilmekle mümkündür. Dolayısıyla, genel olarak dil öğretimi ve özel olarak da yabancılarla Türkçe öğretiminde motivasyonu sağlamak çok önemlidir. Bunun için hem dil öğretim anlayışımızın öğrenciyi merkez alan ve onu iyi motive edecek materyal zenginliğine kavuşturulması hem de dil öğreticilerinin bu anlayışla yetiştirilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

- 1 Spithill Alma C. «Motivation and Language Teaching», *Hispania*, 1980. — Vol. 63, No. 1. (Mar., 1980), pp. 72–76.
- 2 Ulusoy Ayten. «Güdülenme», *Gelişim ve Öğrenme*, (Editör: Ayten Ulusoy), 2003. — Anı Yayıncılık, Ankara.
- 3 Gardner R.C. / Tremblay P.F. «On Motivation, Research Agendas, and Theoretical Frameworks» *The Modern Language Journal*, 1994. — Autumn, Vol. 78, No. 3., pp. 359–368.
- 4 Barın Erol. «Yabancılarla Türkçe Öğretiminde İlkeler» *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 2004. — S. 1, s.19–30.
- 5 Aslanargun Engin; Hilmi Süngü. «Yabancı Dil Öğretimi ve Etik» *Millî Eğitim*, 2006. Y.35, S.70, s. 126–142.
- 6 Oxford Rebecca / Jill, Shearin. «Language Learning Motivation: Expanding the Theoretical Framework», *The Modern Language Journal*, 1994. — Vol. 78, No. 1. (Spring, 1994), pp. 12–28.
- 7 Demirel Özcan. *Öğretme Sanatı*, PegemA Yay., 2007. — 12.Baskı, Ankara.
- 8 Benhür Mehmet Hâdi. *Türkçenin Yabancılarla Öğretiminde Tartışılmayan Ana Kavramlar*, Gazi. — 2002. — Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora tezi, Ankara.
- 9 Aktaş Takhsin. «Yabancı Dil Öğretiminde İletişimsel Yeti» *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. — 2004. — S. 12. — S. 45–57.

Эрол Барин

Шетелдіктерге түркі тілін оқытуда уәжділіктің маңыздылығы

Мақалада түркі тілін оқыту әдістемесі мәселелері қарастырылды. Автор тілді оқыту әдістемесінде күшті уәжділіктің болуы табысқа жету жолы болып табылады деп есептейді. «Мотив» (уәж) және «мотивация» (уәжділік) терминдері психология ғылымында түсіндіріледі. Ғылымда бұл терминдерге әр түрлі анықтама берілетінін айта келе, автор тілді үйрету жеке тұлғаға тікелей бағытталғанда, оқушының түрлі қызығушылықтарын толық қанағаттандырғанда ғана нәтиже беретінін дәлелдеді.

Эрол Барин

Значимость мотивации в преподавании турецкого языка иностранцам

В статье рассмотрена методика преподавания турецкого языка. Залогом успеха обучения языкам во многом является наличие сильной мотивации. Сегодня говорят о лично ориентированном обучении, а таковым оно является лишь тогда, когда обучение лежит через удовлетворение разнообразных интересов учащегося. Мотивация, мотивы трактуются в психологии. Необходимо отметить, что в науке понятия «мотив» и «мотивация» определяются по-разному, до сих пор не существует общепринятого определения.

References

- 1 Spithill Alma C. *Motivation and Language Teaching*, *Hispania*, 1980, 63, 1. (Mar., 1980), p. 72–76.
- 2 Ulusoy Ayten. *Güdülenme, learning and development*, Edit.: Ayten Ulusoy, 2003, Memoir publ., Ankara.
- 3 Gardner, r. c./Tremblay, p. f. *Ten Motivation.1, Research Agendas, and Theoretical Frameworks*, *The Modern Language Journal*, 1994, Autumn, 78, 3., p. 359–368.
- 4 Bae Erol *Journal of Turkish studies at Hacettepe University*, 2004, p. 1, p. 19–30.
- 5 Alexander Engin; John Severin. *Foreign language teaching and Ethics Education*, 2006, 35, p. 70, p. 126–142.

6 Oxford Rebecca/Jill, Shearin // Language Learning Motivation.I: Expanding the Theoretical Framework, The Modern Language Journal, 1994, 78, 1. (Spring, 1994), p. 12–28.

7 David Olivier. The art of teaching, PegemA, 2007, 12th Edition, Ankara.

8 Darren John Titus. *Tartışılmayan in teaching to foreigners of Turkish Main concepts*, Gazi University, Institute of educational sciences, 2002, Unpublished Ph.d. dissertation, Ankara.

9 Adi Takhsin. *The teaching of foreign languages in Communicative Power. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2004, 12, 45–57.

Репозиторий КАРГУ